

Curatorial > SONDES

Amb aquesta secció, RWM continua una línia de programació destinada a explorar el complex mapa de l'art sonor des de punts de vista diferents organitzats en cicles de comissariat.

SONDES arrenca de les contraposicions conceptuals de Marshall McLuhan per a analitzar i exposar com la recerca d'un nou llenguatge sònic es va accelerar després del col·lapse de la tonalitat del segle XX. La sèrie observa les diferents sondes i experiments que es van llançar al llarg del segle passat a la recerca de nous recursos musicals i d'una nova estètica per a adequar la música a un món transformat i desorientat per la tecnologia.

A càrrec de Chris Cutler.

Continguts del PDF:

01. Llista de temes

02. Notes

03. Crèdits

04. Agraïments

05. Llicència

06. Llicència

A principis dels setanta, Chris Cutler va co-fundar The Ottawa Music Company –una orquestra de 22 compositors de rock– abans d'incorporar-se a les files del grup experimental britànic Henry Cow. Posteriorment va co-fundar diversos grups amb membres de diferents nacionalitats, com ara Art Bears, News from Babel, Cassiber, The (ec) Nudes, p53 i The Science Group, a més de ser membre permanent de les bandes americanes Pere Ubu, Hail i The Wooden Birds. D'altra banda, Cutler ha participat en nombrosos projectes teatrals, cinematogràfics i radiofònics, i segueix col·laborant amb Fred Frith, Zeena Parkins, Jon Rose, Tim Hodgkinson, David Thomas, Peter Blegvad, Daan Vandewalle, Ikue Mori, Lotte Anker, Stevan Tickmayer, Annie Gosfield i els compositors espectralistes Iancu Dumitrescu i Ana Maria Avram. També és membre permanent dels grups The Bad Boys (Cage, Stockhausen, Fluxus...), The Artaud Beats i The Artbears Songbook.

Entre els seus projectes recents destaquen encàrrecs per a la ràdio, diverses bandes sonores, peces per al Hyperion Ensemble, Signe de Trois per a sistema multi-canal, un projecte d'un any de durada de paisatges sonors diaris per a l'emissora londinenca Resonance FM i p53 per a orquestra i solistes. És el fundador i director del segell independent ReR Megacorp i del servei de distribució artístic Gallery and Academic, editor de les antologies *Unfiled*, i autor de *File Under Popular*, a més de molts altres articles publicats en setze llengües. Durant un temps va formar part del professorat de la Museum School a Boston i imparteix classes arreu del món sobre temes relacionats amb la música i la teoria.

www.ccutler.com/ccutler

SONDES #22.2

Auxiliars

Auxiliars recopila materials relacionats amb cada episodi de SONDES per oferir una visió més àmplia i immediata del tema tractat. Són una mostra, més que un vehicle d'escolta profunda; una pista del que es podria trobar investigant més a fons, i per això la majoria són fragments editats de peces més llargues. La idea és també mirar de donar el mateix protagonisme al perifèric i al central, per evitar privilegiar el que se sol considerar seriós per damunt dels anomenats gèneres populars. En aquest auxiliar, els instruments del món es barregen en diferents varietats d'una sopa musical molt nutritiva. (No la deixeu bullir).

01. Llista de temes

00:00 Gregorio Paniagua, "Anakrousis", 1978

00:06 Emissió de l'homenatge a Peter Sculthorpe a ABC Radio (fragment), 2014

Peter Sculthorpe va ser un compositor australià especialment interessat per la música dels països veïns asiàtics i, més tard, pel paisatge i la cultura de la població indígena del seu propi país. Va passar els seus primers anys de vida, incapaç de viure de la música, al capdavant d'una botiga de caça amb el seu germà, i no va ser fins a la seva mort, el 2014, que va ser aclamat com una glòria nacional.

02:25 Lei Liang, "Yuan, for Sax Quartet" (fragment), 2010

Compositor contemporani nascut a Xina, avui establert als Estats Units.

03:52 Hans-Joachim Hespous, "Santur" (fragment), 1972

Nascut el 1937, Hespous va ser un compositor alemany de música radicalment experimental que va utilitzar freqüentment tècniques extremes, teatralitat o instruments exòtics. Igual que Giacinto Scelsi, Hespous va treballar fora de l'establert i mai no va estar associat amb cap dels grans moviments compositius del segle XX. Va compondre per a una àmplia gamma de recursos, i molts dels seus treballs exploren instruments individuals. El santur és un tipus de dulcimer d'origen persa.

05:10 Enrico Chapela, "Trio Cadenza" (fragment), data desconeguda

Chapela, nascut el 1974, és un compositor clàssic contemporani mexicà, principalment de música orquestral, que integra una gran quantitat d'elements del rock i la música electrònica a la seva obra, així com instruments i estils populars mexicans. Va ser guitarrista en una banda de heavy metal. "Trio Cadenza" està interpretat aquí per Abraham Elias en un concert a Xina.

06:02 Bob Downes Open Music, "Sundown" (fragment), 2015

Flautista, saxofonista, improvisador i compositor, Downes va treballar durant els anys seixanta amb The John Barry Seven, l'Earth Band de Manfred Mann, Elke Brooks, Alex Harvey i Julie Driscoll, i va formar el seu propi trio experimental, anomenat Open Music, el 1968. Més tard va compondre una gran quantitat de música per a dansa, teatre i televisió. "Sundown" forma part d'un CD que va enregistrar el 2015 amb els Alphorn Brothers.

08:09 Fred Kaz, "Alms" (fragment), 1960

El pianista nord-americà Fred Kaz ja actuava en públic als 13 anys i va obtenir el seu títol en música clàssica i composició quan encara era adolescent. Va trigar poc a desenvolupar una passió pel jazz que va durar tota la seva vida. La pèrdua de dos dits d'una mà en un accident laboral va impulsar l'evolució del seu estil únic al piano, i la formació de The Fred Kaz Trio, ja que la possibilitat d'una carrera clàssica es va esfumar per complet després de l'accident. El trio va compartir cartell amb tots els grans, i va ser la banda de la casa del primer Playboy Club de Chicago. Kaz va ser el director musical de la primera companyia

[Hidemaro Konoye]

teatral d'improvisació permanent del món, Second City, també a Chicago, durant 24 anys, component, a més dels seus propis projectes, per a teatre i cinema. "Alms" és part d'un conjunt de composicions originals basades en les seves lectures de cultures del proper orient, mescla d'aires orientals i jazz modern.

09:51 Henry Cowell, "The Universal Flute" (fragment), 1946

El compositor experimental nord-americà Henry Cowell va començar a estudiar el shakuhachi a les acaballes dels anys vint i el 1946 va compondre aquesta peça per al seu professor, la primera obra per a aquest instrument escrita per un compositor occidental. Cowell havia estudiat música no occidental amb l'etnomusicòleg pioner austríac Erich von Hornbostel a Berlín (1931), i va tornar al seu país natal per impartir al Mills College d'Oakland el curs anomenat *Music of the World's Peoples*, el primer d'aquest tipus a Amèrica. L'any 1934, John Cage estava entre els seus alumnes.

11:02 Alexis C. Lamb, "Queda de Quatro" (fragment), 2014

Interpretat per Arcomusical, un conjunt de berimbau nord-americà. El berimbau és un instrument afro-brasiler de corda percutida que consta d'una vara de fusta flexible i un filferro, als quals s'agrega una mena de carabassa seca i buida com a caixa de ressonància. Gregory Beyer va formar Arcomusical l'any 2005.

12:20 Sean O'Boyle, "Concerto for Didgeridoo and Orchestra" (fragment), 2001

Sean O'Boyle és un clarinetista, compositor, arranador i director d'orquestra australià, particularment conegut per obres orquestrals de gran escala. Aquest concert per didgeridoo i orquestra el va escriure en col·laboració amb el virtuós del didgeridoo William Barton l'any 2001.

13:56 Joseph Tawadros, "Epiphany" (fragment), 2012

Tawadros és un intèrpret d'oud australià nascut al Caire, d'on va emigrar als tres anys. Va créixer a Austràlia, on va estudiar música i es va consolidar com un virtuós intèrpret d'oud amb un bon coneixement d'una gran quantitat d'altres instruments (al seu àlbum de 2016, *World Music*, en toca 52!). Aquesta peça forma part del seu *Concerto of the Greater Sea*, co-orquestrat amb el violinista Richard Tognetti i presentat aquí per l'Australian Chamber Orchestra i tres solistes.

15:35 Zhou Long, "Antiphony for Erhu, Daruan, Percussion and Saxophone Quartet" (fragment), 2010

Long és un compositor xinès contemporani que va ser compositor en residència de la National Broadcasting Symphony de Pequín, abans de traslladar-se als Estats Units l'any 1985, on encara ensenya i compon.

17:34 John Zorn & Sato Michihiro, "Haguregumo" (fragment), 1985

John Zorn és un compositor incansablement productiu i innovador, a més de ser un intèrpret virtuós, que ha abastat més terrenys que qualsevol altre músic dels últims seixanta anys. Aquí, no obstant això, l'escoltem improvisant al costat de Sato Michihiro, expert en el tsugaru-jamisen, un terme que es refereix tant a l'estil folklòric tradicional com a la forma modificada de shamisen amb la qual es toca. Aquest és un fragment d'una llarga improvisació amb shamisen i saxofon.

19:12 Oriental Express, "Last Minute" (fragment), 2007

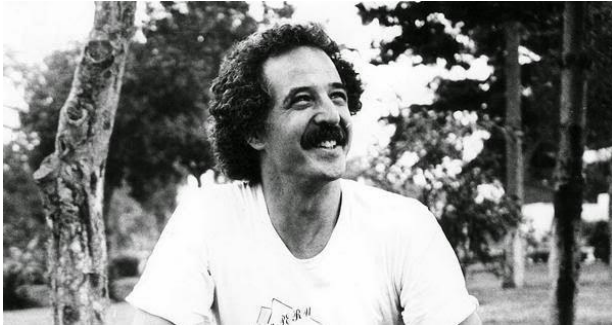
La banda de jazz de fusió número u de Corea, formada el 2004. Oriental Express van ser pioners en una mescla de música clàssica coreana, jazz i tecnologia musical. Van treballar en el desenvolupament de versions electròniques del hegeum (un violí coreà de dues cordes), el gayageum (el koto coreà) i el janggu (un tambor clàssic coreà de doble cap), així com sintetitzador i software interactiu.

20:53 Chen Yuanlin, "Wandering Along the Journey" (fragment), 2009

Un compositor xinès de tradició occidental que va estudiar tant a Stony Brook a Nova York com al Conservatori de Pequín, on va fundar el primer estudi xinès de música electrònica i per ordinador. Aquesta partitura inclou un sheng, un dizi (la flauta travesera xinesa), un erhu (un violí xinès de corda única), un pipa (el llaüt xinès), un yanquin (el dulcimer de martell xinès) i percussió xinesa.

22:05 Hidemaro Konoye, "Etenraku" (fragment), 1931

Hidemaro Konoye va néixer en una família gagaku tradicional, l'any 1898, i va continuar estudiant música tant a Japó com a Europa. A París va estudiar amb

[Arturo Ruiz del Pozo]

Vincent d'Indy, i finalment es va convertir en un director d'orquestra i compositor. Aquesta orquestració d'*etenraku*, una melodia *gagaku* tradicional japonesa, que normalment es toca amb *hichiriki* (una flauta de doble llengüeta) o *ryūteki* (flauta travesera) i s'acompanya de *shō*, *koto* i *kakko* (tambor de dos caps), és de 1931. El primer enregistrament, a càrrec de Leopold Stokowski i La Filharmònica de Filadèlfia, és de 1934, i va significar per a molts, inclòs Peter Sculthorpe, un primer contacte amb el *gagaku*.

23:49 Kazue Sawai, "Bass Koto Improvisation" (fragment), 2009

Kazue Sawai és un intèrpret de *koto* japonès, actiu com a improvisador i com a intèrpret de composicions contemporànies.

25:21 Arturo Ruiz del Pozo, "Parentara" (fragment), 1976-78

Després de graduar-se al conservatori nacional de Lima, el compositor, pianista, acordeonista i músic de jazz peruà, Arturo Ruiz del Pozo, va arribar a Londres per estudiar al Royal College of Music on, el 1978, va realitzar una sèrie d'enregistraments electroacústics fent servir instruments peruans indígenes. Aquest exemple inclou gongs i flautes rituals peruanes. El seu concert *Encounter for Peace* (1991), integrava ceràmiques de Nasca i instruments arqueològics amb instruments populars i electrònics.

26:51 Butch Morris, "Conduction # 28 E: Cherry Blossom", 1993

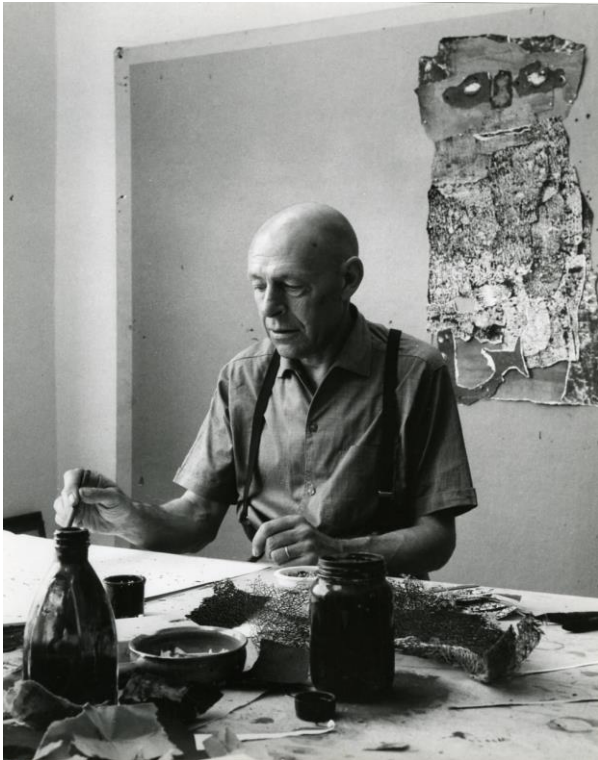
Un cornettista californià que va tocar en diversos grups de jazz modern i free jazz, a més de compondre bandes sonores de televisió. No obstant això, Morris va adquirir més fama per la seva extensió i sistematització d'una pràctica comuna de molts líders de banda (vegeu Sun Ra, Frank Zappa) mitjançant la qual es donen indicacions als intèrprets a través d'un conjunt de gestos amb les mans. Morris ho va anomenar *Conduction* (sí, sembla que fins i tot va registrar el nom) i ho va aplicar a tot tipus de grups, en la seva majoria peces llargues, amb improvisadors generalment enginyosos però també en conjunts menys arriscats (per exemple, orquestres simfòniques). El seu primer concert de *Conduction* va tenir lloc el 1985 i, abans de la seva mort el 2013, va dirigir més de 200 esdeveniments similars. Aquest, amb tretze músics japonesos, es va enregistrar a l'Angelica Festival, a Bolonya, en 1993.

27:53 Avet Terterian, "Symphony No. 3, primer moviment" (fragment), 1973-75

Avet Terterian va ser un compositor armeni molt original i independent, nascut a Bakú el 1929. Dmitri Shostakovich parlava molt bé d'ell (la qual cosa no era necessàriament profitosa a l'URSS) però la seva mescla radical d'avantguarda occidental amb temes folklòrics armenis, escales microtonals i instruments tradicionals no van quallar massa bé entre els crítics i funcionaris soviètics. Amb tot, la seva música s'interpretava sovint i Terterian va compondre per a nombroses bandes sonores de cinema. A la tercera de les seves nou simfonies, que va tenir una pèssima rebuda el dia de la seva estrena, utilitza tant un *duduk* com un *zurna* (tots dos instruments de doble llengüeta de l'Azerbaidjan). No va ser fins al tram final de la seva vida, el 1994, quan la música de Terterian va començar per fi a atreure una major atenció, encara que, per desgràcia, els enregistraments de gairebé totes les seves obres segueixen sense estar disponibles.

28:56 Jean Dubuffet, "Musique Brut" (fragment), 1961

Dubuffet, nascut l'any 1901, va ser un pintor i escultor francès i fundador del moviment art brut: una aproximació a l'art que abasta el grafiti, l'obra de persones considerades boges, presoners, nens i els anomenats artistes primitius; de fet, qualsevol expressió crua que no estigués restringida per la convenció o l'entrenament formal. Dubuffet no només va produir, sinó que també va recopilar i va exhibir aquest tipus de peces. El 1960 va començar a experimentar amb el so en diversos enregistraments al costat del pintor danès Asger Jorn. Dubuffet va declarar no haver tingut cap formació musical i cap familiaritat amb les tendències de la música contemporània; Dubuffet i Jorn es van dedicar a recopilar instruments, molts d'ells exòtics, com ara el balafon, la cítara, el sheng o el bombarde, i després van intentar simular "la posició d'un home ... que inventa una música per a ell mateix sense referència, sense disciplina, sense res que li impedeixi expressar-se lliurement i per al seu propi plaer". Curiosament, els resultats no es van allunyar gaire dels corrents contemporanis del free jazz i la música contemporània: un canvi cap al timbre, l'abstracció i l'experiència.

[Jean Dubuffet]

29:45 Fred Kaz, "Tassel" (fragment), 1960

Gregorio Paniagua, "Anakrousis", 1978

02. Notes

Sobre la durada i els talls

L'objectiu d'aquests programes és proporcionar una visió pràctica de les sondes analitzades. Normalment, això implica extreure fragments breus de peces musicals més llargues. I això, per descomptat, compromet la integritat i altera el context inherent als treballs originals. En algunes ocasions també he unit diferents seccions d'una mateixa peça per il·lustrar millor el tema. Per tant, els exemples que sonen als programes no es poden de confondre amb les pròpies obres. Sempre que veieu la paraula "fragment" després d'un títol en la transcripció del programa, es tracta d'un exemple, no de la composició tal com va ser concebuda i dissenyada. Si alguna cosa us crida l'atenció, sisplau, aneu a l'original.

Notificació

Si voleu rebre un avís quan publiquem una nova sonda, envia un correu a remegacorp@dial.pipex.com amb "Probe Me" a l'assumpte.

03. Enllaços

www.petersculthorpe.com.au
sites.google.com/site/leiliangcomposer2
www.hespos.info
www.fredkaz.com/about.html
www.bobdownesmusic.de
alexislamb.com
www.seanoboyle.net
josephstawadros.com
www.tzadik.com
www.orientalexpress.org/mal
www.komuso.com/people/people.pl?person=930
www.conduction.us
www.dubuffet.com
www.secondcity.com

04. Crèdits

Gravat a Studio Midi-Pyrénées. Enginyer de so: Bob Drake.

05. Agraïments

Agraïments a David Petts, Bob Downes, John Zorn, Ilan Volkov i Arturo Ruiz del Pozo.

06. Llicència

2018. Tots els drets reservats. © dels temes dels artistes i/o dels segells discogràfics.

Ràdio Web MACBA és un projecte de recerca i divulgació sense ànim de lucre. S'han fet totes les gestions per identificar els propietaris dels drets d'autor. Qualsevol error o omisió accidental, que haurà de ser notificat per escrit a RWM, serà corregit en la mesura possible.